

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XX. évfolyam, 104. szám

2017/4.

Jókor, jó szóval

Több mint másfél évtizedig vehet-tem részt falugondnokok képzésében. Az egyhetes képzésektől a 260 órás alapképzésig sok lépcsője, sokféle előadója és rengeteg tanulsága volt az együtt töltött időnek. Mindnyájan tudtuk, hogy a „szakmai” felkészülés mellett az emberség és közösségformáló ereje a legfontosabb számunkra ezeknek a találkozásoknak. Gyűjtögettük is gondosan az átnyújtható tudásokat – ezekből szeretnék néhány, számomra fontosat megemlíteni.

A legrégebbit a hetvenes évek közepén hozta Kemény Berci, alig olvasható, gépelt másolatban. Milne A havasi mormota című versét Tóth Ágnes fordította. Szegény mormotát úgy akarja orvosa meggyógyítani, hogy ügyet sem vet annak megszokott életmódjára, környezetére, így a mormota kénytelen álomvilágába menekülni a gyógyulás reményében.

Aztán, már a kilencvenes évek elején Móricz Zsigmond novelláskötete került a kezembe. Móricz fiatal korában az Ormánságban házitanítóskodott, és megrázó elbeszéléseket írt az ottani életéről. De a nagy felfedezés A kisbíró című novellája volt, amit rögtön el is küldtem Bercinek, és attól kezdve minden képzésen felolvastuk. A kisbíró, aki „felvállalja” a falu népének minden gondját, segít azokat megoldani, közvetít, egyeztet, kezdeményez, gondol a falu jövőjére, s közben bölcsen mérlegeli saját szerepét.

Nagy szerencsémre 1991-ben Angliában tölthettem öt hetet egy bentlakásos képzésen, amely megváltoztatta az életemet. Ebből a megrázó élménysorozatból úgy tudtam másoknak is átadni valamit, hogy lefordítottam néhány cikket, ezek közül kettőt olyan fontosnak tartottam, hogy a képzéseken is részben, vagy egészben ismerttettem azokat.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ha a világ egy 100 lelkes falu lenne

Ha az emberiséget egy 100 lakosú falura redukálnánk, de a nemzetek arányát fenntartanánk, akkor a falu így nézne ki:

- 57 ázsiai
- 21 európai
- 14 amerikai (Észak- és Dél-)
- 8 afrikai
- 52 nő
- 48 férfi
- 70 nem fehér
- 30 fehér
- 70 nem keresztény
- 30 keresztény
- 89 heteroszexuális
- 11 homoszexuális

6-an birtokolnák a Föld gazdagságának 59 százalékát és mind a 6 személy az USA-ból származna.

80-nak nem lennének kielégítő lakáskörülményei.

70-en analfabéták lennének.

50-en alultápláltak lennének.

1 meghalna.

2 születne.

1-nek lenne számítógépe.

1-nek lenne diplomája.

Ha holnap reggel egészségesen ébred, akkor szerencsésebb, mint 1 millió ember, aki nem éri meg a következő hetet.

Ha még sosem élt meg a háborús csatározást, a fogság magányát, a kínzottak haldoklását, vagy nem érzett éhséget, akkor boldogabb, mint 500 millió ember a világban.

Ha úgy mehet el a templomba, hogy nem kell támadástól tartania, hogy elfogják vagy megölik, akkor szerencsésebb, mint 3 milliárd ember a világban.

Ha van étel a hűtőszekrényében, fel van öltözve, van tető a feje felett és ágya, ahová lefekhet, akkor gazdagabb, mint a világ lakóinak 75 százaléka.

Ha van bankszámlája, némi pénz a pénztárcájában és kevés aprója, akkor a jómódú emberek 8 százalékához tartozol ezen a világon.

E szöveg olvasásával duplán is áldott, mert nem tartozik ahhoz a 2 milliárd emberhez, akik nem tudnak olvasni.

És Ön 1 a 100 közül, akinek számítógépe van a Földön.

(Részlet David J. Smith Ha a világ egyetlen falu lenne című könyvéből)

Jókor, jó szóval

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egyik Satish Kumar Az újratöltés útja című írása, amely az indiai gondolkodásmódot mutatja be: kötelességeink vannak a környezetünk, a társadalom és önmagunk iránt is. A nagy tanulság számomra az volt, hogy vélt kötelességeink miatt nem hanyagolhatjuk el önmagunk épségben tartását és folyamatos megújítását, mert akkor a többi feladatunkat se tudjuk megfelelően ellátni. És bizony sok falugondnokot is láttam ebbe a csapdába esni, nem

csak magamat...A másik írás John Seymour A gyógyítás kora című kiáltványa, amely feladatainkat veszi sorra a világ megmentése érdekében. Támogassuk a helyit, a kisléptékűt, lehetőleg a természeteset, takarékoskodjunk erőforrásainkkal, mert a föld kimerülőben van, és a jelenlegi életmódunkkal a vesztünkbe rohanunk. Mindezt 1991-ben írta, azóta egyre inkább látjuk igazát.

A bentlakásos képzés Devon megyében folyt, egy E. F. Schumacher-ről elnevezett alapítványi központban. Ez a Schumacher nem autóver-

senyző volt, hanem közgazdász, és az akkor még gyarmatokkal rendelkező Nagy-Britannia gazdasági jövőjét igyekezett helyes irányba terelni. Leghíresebb munkája A kicsi szép (Small is Beautiful) című tanulmánygyűjtemény, amely többek között a kétmillió indiai falu megsegítésének módjaival is foglalkozik, főleg azzal, hogy a segítség akkor értékes, ha tudást adunk ajándékba, nem anyagiakat. Tudást, amellyel a helyi közösségek saját megélhetésüket képesek biztosítani.

Érkezett okulnivaló a falugondnokok Vas megyei koordinátorától, Wagnerné Kozma Judittól is, Mire tanítanak a vadludak címmel. Mire is? Egymásra figyelemre, szolidaritásra, fegyelemre, együttműködésre, jó szervezésre. És érkezett egyszer interneten – a barátság hete alkalmából juthattam eszébe valakinek – egy rövid kis példabeszéd A száz fős falu címmel. Engem nagyon megrázott, és mikor felolvasom a falugondnokoknak, ők is fel szoktak ébredni hirtelen. Ha a világot egy száz fős falunak képzelnénk el, kiderülne, hogy nincs is okunk panaszra. A világ népességének nagyobbik része szemében még a legeldugottabb faluvégén, vagy tanyán élő is kiemelkedő életszínvonalat mondhat(na) magáénak. (Címlapunkon olvasható a mű – A szerk.)

Csodálatos történetekből tanulhatunk életbölcsséget. Ilyen például A köleves című, sokfelé vándorló, nem tudni honnan érkezett népmese, A kőfaragó című régi kínai történet, A rabbi ajándéka című, Amerikából érkezett, de Franciaországban (talán) megtörtént mese. Álmainkról, hiedelmeinkről, butaságainkról, vagy életismeretünkéről beszélnek szelíden, közérthetően, lélekhez szólóan.

Tanulság? Olvasni jó, tanulni jó, továbbadni a tanultakat nagy öröm és felelősségteljes feladat. Mert mi választunk, hogy mit adunk tovább, és mi kerül a felejtés kukájába. És hogy hogyan is tudjuk továbbadni a számunkra fontos dolgokat, hogy célhoz érjenek – legalább néha.

Nemzeti program a tanyafejlesztés

Háda Attila Elemér főosztályvezető-helyettes (Földművelésügyi Minisztérium Agrárfejlesztési és Vidékstratégiai Főosztálya) a helvéciai találkozón beszélt a Tanyafejlesztési Programról. A tanyafejlesztés az 1074/2012. (III. 28.) számú kormányhatározattal elfogadott Nemzeti Vidékstratégia egyik kiemelt vidékstratégiai nemzeti programja.

A program alapvető célkitűzése

A tanyán élők életszínvonalának javítása a tanyai életmód hátrányainak csökkentésével. A tanyai gazdálkodás megmentése, megújítása a tökeszegény gazdálkodók, tanyai gazdaságok anyagi támogatásával; a gazdálkodási feltételeik megerősítésével; az egykori gazdaságok újjáélesztésével; új tanyagazdaságok indításának támogatásával. Mindezzel megőrizni a tanyás térségek sajátos értékeit.

A program kétféle konstrukció keretében nyújt támogatást: az önkormányzati típusú, helyi közösségek számára kiírt konstrukció és az egyéni típusú, tanyagazdák, illetve tanyai lakosok számára kiírt konstrukció. 2013-tól már az egész Alföld területéről nyújthatnak be pályázatot (724 település), 2017-ben hetedik alkalommal nyílik lehetőség pályázatot benyújtani. Cél a program további működtetése, nemzeti forrásból, nemzeti programként. A támogatásra felhasználható keretösszeg: 1 225 millió Ft. Támogatási előleg: 75%.

A 2017. évi Tanyafejlesztési Program célterületei közül a I. Települési és térségi fejlesztések támogatása (327 millió Ft támogatási keret): Tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése (támogatási keretösszeg: 80 millió Ft; 90%-os intenzitás); tanyagondnoki szolgálatok tevékenységének fejlesztése, gépjárműbeszerzés kivételével (max. 2 millió Ft); tanyagondnokokat összefogó civil szervezetek fejlesztése, együttműködések kialakítása (max. 4 millió Ft). A tanyai életet és gazdálkodást segítő szolgáltatások (támogatási keretösszeg: 65 millió Ft; 90%-os intenzitás; max. 2 millió Ft – ha az f) alcél is, úgy ezen felül legfeljebb 380 ezer Ft), tanyai gazdálkodók részére tudásátadás biztosítása, kiadvány szerkesztése, nyitott tanya-

gazdaságok hálózatának kialakítása, fejlesztése, tanyasi idegenforgalmat támogató szolgáltatások fejlesztése, esélyegyenlőségi programok szervezése tanyán élő lakosok számára, mobil egészségügyi szűrővizsgálatok végzésének szervezése tanyai lakosok számára, a tanya, mint tájérték megőrzése érdekében a tájgondnok képzésben való részvétel támogatása (önmagában nem nyújtható be pályázat), Tanyasi közösségi tér kialakítása (támogatási keretösszeg: 40 millió Ft; 90%-os intenzitás; max. 8 millió Ft), Tanyákon élők egészséges ivóvízzel történő ellátása érdekében szükséges vízminőség vizsgálatok elvégzése (támogatási keretösszeg: 7 millió Ft; 100%-os intenzitás; max. 2 millió Ft), A tanyán élő lakosokat célzó lakó- és vagyonbiztonsági eszközök, rendsze-

rek, valamint a biztonságot fokozó kommunikációs eszközök beszerzése, telepítése (támogatási keretösszeg: 70 millió Ft; 90%-os intenzitás; max. 5 millió Ft), Szigetüzemű kültéri közvilágítás kialakítása tanyákra vezető bekötőutak kereszteződésénél és tanyasi buszmegállóban (támogatási keretösszeg: 65 millió Ft; 90%-os intenzitás; max. 5 millió Ft).

Változások 2017-ben

A tanyagondnokokkal, társadalmi szervezetekkel, önkormányzatokkal történt egyeztetések során kapott jelzések alapján az önkormányzati típusú, helyi közösségek számára kiírt pályázati konstrukció keretében újabb támogatható tevékenységekre lehet pályázni, amelyek az alábbiak: tanyai gazdálkodók részére tudásátadás biztosítása, kiadvány szerkesztése, nyitott tanyagazdaságok hálózatának kialakítása, fejlesztése, tanyai közösségi tér kialakítása, a tanya, mint tájérték megőrzése érdekében a tájgondnok képzésben való részvétel támogatása.

Falugondnokok négy keréken

Nyolcadik alkalommal rendezte meg egyesületünk a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Baleset-megelőzési Bizottságával és a helyi rendőrkapitányság munkatársaival együttműködve a Falugondnokok négy keréken elnevezésű közlekedéss ismereti vetélkedőt. A vetélkedő célja a KRESZ-t már jól ismerő, rendszeresen gépjárművel közlekedő tanya- és falugondnokok számára egy magasabb szintű megmérettetés lehetőségének megteremtése, balesetmentes közlekedésük, elősegítése, valamint olyan ismeretanyag átadása, mely a falugondnok hasznára lehet a helyes és jogkövető közlekedési magatartás kialakításában.

A rendezvényt a házigazda település, Kiskunhalas alpolgármestere,

Farkas Dániel nyitotta meg. Beszédében kiemelte az önkormányzat falugondnoki szolgálat érdekében tett lépéseit, melynek eredményeként már két tanyagondnoki szolgálat működik Halason, és tervezik egy harmadik szolgálat indítását is. Végül megköszönte egyesületünk szakmai segítségnyújtását.

Ezt követően Geisztné Kamasz Erzsébet, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Baleset-megelőzési Bizottságának titkára ismertette a versenyzőkkel a különböző feladatokkal kapcsolatos tudnivalókat. A versenyen kilenc háromfős csapat és egy „csonka” kétfős csapat indult. A játékos kedvű falu- és tanyagondnok nyolc megye 28 településéről érkeztek, hogy összemérjék erejüket a komolyabb és játékosabb feladatok megoldásában egyaránt.

A csapat minden tagja az előző évekhez hasonlóan idén is elméleti KRESZ tesztlapot töltött ki, egy személy pedig a forgalomban közlekedett vizsgabiztos jelenlétében. A versenyző falu- és tanyagondnokoknak kérekpáros ügyességi akadálypályán bizonyították rátermettségüket, valamint ittasságot szimuláló szemüvegben különböző feladatokat megoldaniuk. A versenyzők továbbá számot adtak elsősegély-nyújtási ismereteikről, a rendőrség munkatársai pedig játékos módon ellenőrizték a közúti jelzőtábla ismeretüket, közlekedésbiztonsággal kapcsolatos tudásokat is.

A dobogóra került csapatok közül kettő az idén májusban indult alapképzéses hallgatók közül került ki, egy

dobogós csapat pedig már a „vén motorosok” táborát erősíti, hiszen a verseny kezdete óta minden évben részt vesznek a vetélkedőn. Név szerint: Valkai Zsolt (Szank), András János (Kistormás), Cserti János (Mohács), Zsólyomi Attila (Zsana), Kucsmik István (Gyomaendrőd), Szűcs Mónika (Mezőberény), Csorba László (Helvécia), Suba László (Csengőd), Bíró Zoltán (Kelebia).

A legjobb egyéni eredményeket a KRESZ tesztben Bíró Zoltán (Kelebia), Kálmán Mihály (Jakabszállás), a kérekpáros ügyességi feladatban Csorba Tamás (Helvécia), a forgalomban való vezetésben pedig Cserti János (Mohács) érte el.

Köszönjük a kecskeméti és a kiskunhalasi rendőrkapitányság munkatársainak közreműködését a rendezvény sikeres megvalósításában.

Kovács Edit

Hírek

Orosházi találkozó

2017. szeptember 6-án Orosházán falugondnoki találkozót szervezünk. A programban szerepel Dávid Zoltán, Orosháza polgármestere, Bogárné Kiss Ildikó, az Egységes Szociális Központ igazgatója, Kun László és Petrus János tanyagondnok bemutatkozása, valamint a falugondnokok munkájának összefoglalása kisfilmen, Orosháza helytörténetének ismertetése Koszorus Oszkár helytörténész előadásában, Orosháza helyi értéktárának bemutatása Horváth Józseftől, az Orosházi Gazdakör elnökétől, Bűnmegelőzés – hasznos tanácsok időseknek, külterületen élőknek, az SZGYF előadása a falugondnokokról, mint a jelzőrendszer tagjairól, valamint a Mezőgazdasági Minisztérium munkatársának előadása. Meglepetésként a Nagy Gyula Területi Múzeum megtekintése lesz még – tárlatvezető: Rózsa Zoltán múzeumigazgató.

Ásotthalmi babalátogatás

Répásy-Szabó Vivien ásotthalmi falugondnoknak kisbabája született. Egyesületünk csapata, az elnök Bálint László, az öttömösi Gárgyán József, valamint az irodából Sümeginé Edit és Csörszné Zelenák Katalin köszöntötte az újszülöttet. A kisfiú – Benett – már elmúlt öt hónapos, vidáman várt bennünket anyukájával és apukájával együtt.

Eljöttek a nógrádiak

Június 23-24-én kétnapos látogatásra érkezett hozzánk a Falugondnokok Nógrád Megyei Egyesületének néhány tagja. Csemő volt az első állomás, ahol a polgármesteri hivatalban Turcsán István tanyagondnok fogadta a vendégeket, majd – egy kis reggeli és frissítő mellet – bemutatta a lakóhelyét, Magyarország legvirágosabb és legnagyobb tanyás térséggel rendelkező települését, ahol a lakosság több mint 60 százaléka külterületen, tanyákon él. Mivel Nógrád megyére leginkább a falvas településtípus a jellemző, így a falugondnokok kíváncsiak voltak a külterületre is.

A tanyavilág megtekintése után a helytörténeti gyűjteményben szemügyre vették a település múltját bemutató tárgyakat, és megnézték a Cegléd-Csemő vasútvonal történetéről szóló filmet. A tájházban maga az alkotó, Orisek Ferenc mutatta be kiállítását. Délután a Kerekegyháza-Kunpusztán található Rendek-tanyára érkeztek a vendégek. Rendek László és felesége, Olga két évtizede foglalkozik mezőgazdasággal, őshonos állatok tartásával és őshonos növények termesztésével. Életüket a paraszti kultúra ápolására és az eljövendő generációnak való átadásra tették fel. A Rendek-tanyán négy generáció él együtt és gazdálkodik. Állataikat (mangalicák, racka juhok, baromfik) szabadtartásban nevelik. Termesztenek paprikát, tökfélét, édesburgonyát (batáta), valamint salátát is. Ökológiai módon gazdálkodnak, gyógy- és

fűszernövényeikből kóstolót is adtak. Önellátásra rendezkedtek be, szinte mindent megtermelnek maguknak, amit nem tudnak, azt barter kereskedelem útján szerzik be. A gazdaság bejárása közben mindenki ámulattal hallgatta Olgát, aki teljes odaadással beszélt a tanyáról, majd megmutatta a tanyamúzeumban az ősi munkaeszközöket is.

Másnap Szentkirályra látogatott a csapat. A vendégeket Kovácsné Lázár Ilona tanyagondnok és Vargáné Erzsike nyugdíjas tanyagondnok fogadta. A laktató reggeli után prezentáció keretében Lina bemutatta a tanyagondnoki körzetét, beszélt a napi tevékenységekről, a faluról, illetve válaszolt a vendégek kérdéseire. A kellemes, napsütéses időben a nógrádiak sétát tettek a településen, megnézték a közintézményeket, parkokat, közben megosztották tapasztalataikat.

Az utolsó állomás Cserkeszőlő volt. A megérkezést követően Richvalszkyné Nagy Katalin tanyagondnok a gyógyfürdő területén található jurtatábor közösségi jurtájában köszöntötte a vendégeket. Beszélt a település múltjáról és jelenéről, illetve a fontosabb intézményekről. Az ebédet követően Gálné Kiscsatári Lúcia mutatta be a jurtatábor. Cserkeszőlő a gyógyvízéről vált híressé. Erről és a fürdő fejlesztéseiről Gál József fürdőigazgató tájékoztatta a csoportot. Többen megígérték, hogy máskor is ellátogatnak ide. Mivel jó volt az idő, így a délután fürdőzéssel telt el.

Találkozó a 125. születésnapját ünneplő Helvécián

Kiéheztek az idősek a jó szóra

Falugondnokságot működtető Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megyei települések polgármesterei, jegyzői, intézményvezetői, valamint falu- és tanyagondnokok találkoztak 2017. június 1-jén Helvécián, a Petőfi Sándor Művelődési Otthon és Könyvtárban. Ezúttal is nagy volt az érdeklődés.

Megint tartalmas és sokakat vonzó találkozót szervezett a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete. Ezúttal a Kecskeméthez közeli Helvécia adott otthont a rendezvénynek. Legelőször a helyi Wéber Ede Általános Iskola néptánc csoportja mutatta be műsorát. Azt követően Balogh Károly, a település polgármestere köszöntötte a szép számmal összegyűlt publikumot, majd részletes tájékoztatást adott a 125. születésnapját ünneplő nagyközségről, ahol tíz éve működik tanyagondnoki szolgálat, immáron három kollégával.

Balogh Károly (*képünkön*) beszélt a települést alapító Wéber Ede képezdei tanárról, aki kutatta a Balaton-felvidéki szőlőültetvényekben pusztító filoxéra okait.

Miközben vizsgálódott, rájött, hogy a kártevő homokos talajon ártalmatlan, ezért Kecskemét határában 1891-ben vásárolt kétezer hold földet, melynek vételárából később megépült a Katona József Színház. Elhatározta, hogy benépesíti a területet és Helvéciának nevezi el (*Helvetia Svájc latin neve – A szerk.*) Hívására 1892. március 1-jén 105 család érkezett Balatonfüredről, az éjszakát egy összetákoltt fabódéban töltötték, a deszkák résein a szél behordta a havat. Viszontagságos körülmények között kezdték meg életüket és sok akadályt kellett leküzdeniük, mire eredményes lett a szőlőtelepítés és kialakult számukra a megszokott rend. Az 1895-ben Kecskemét és Fülöpszállás közt lefektetett vasútvonal könnyítést hozott, megindulhatott a fejlődés.

Wéber Ede 1905-ben megépítette a Bagolyvárat, alatta tizenkétezer hektoliteres pince működött. Igyekezett

további fejlesztéseket is véghezvinni, de anyagi nehézségekbe ütközött. Néhány év múltán, 1911-ben a Helvéciai Földműves Szövetkezet vásárolta meg a telepet, majd újabb tulajdonosváltások következtek. Szerveződtek kisebb gazdaságok is, négy és negyven holdas szőlősgazdák művelték az ültetvényeket. Az első és második világháború, majd az 1950-es államosítás a helyiek életét is nagyban befolyásolta. Ekkoriban mintegy kétezer lakosa volt a településnek, amely 1952. január 1-jén lett önálló. Legnagyobb munkaadónak a Helvéciai Állami Gazdaság számított, melynek fénykorában szépen gyarapodott a község és biztos megélhetésük volt a családoknak. A rendszerváltás után minden megválto-

zott. Bár sokan megmaradtak a szőlő- és gyümölcsstermesztésnél, legtöbbször azonban a kecskeméti ipari cégeknek, illetve a faluba kitelepülő kft.-knél találtak munkát.

Helvécia idén ünnepli fennállásának 125. évfordulóját. A mára ötezer lakosúvá vált nagyközség tovább gyarapszik, újabb óvodát és bölcsődét akarnak építeni, több mint 50 telek közművesítése zajlik. Hogy milyen volt hajdanán és milyenné vált a település, azt a találkozó résztvevői vetített képek segítségével ismerhették meg. Turupuliné Dr. Polyák Katalin jegyző a tanyagondnokok helyzetével kapcsolatban megjegyezte, hogy szorosra kötődnek a 2500 lelket számláló külterülethez. Az első szolgálatot 2007-ben, a másodikat 2011-ben, a harmadikat pedig 2015-ben hozták létre. Időközben sikerült lecserélni az „eladósorban” lévő gépkocsit, illetve pályázattal tudtak másikat is szerezni, legutóbb pedig az önkormányzat

Kósa István, Csorba Tamás, Szőke Károly

vásárolt autót a feladatok ellátására. Sok mindent megoldanak saját erőből, vettek már GPS-t, fűkaszát és láncfűrészét. A földutak karbantartásában a helyi vállalkozók segítségére is számítnak. Azzal mindenki tisztában van, hogy a tanyákon élők számára a tanyagondnok az egyetlen összekötő kapocs a külvilággal.

Sorra bemutatkoztak a helvéciai kolégák. Csorba Tamás 1990-ben került a polgármesteri hivatalhoz. Megházasodott, házat épített és „itt ragadt”. Már eleinte is a szállítás volt a legfőbb tevékenysége, 2007-ben kapcsolódtak hozzá a szociális jellegű feladatok. Miután Vértesacsán részt vett a képzésen, megkezdte a misszióját. Sorra járta a tanyákat, bemutatta az időseknek, mi is ez a szolgáltatás. Egyre többen jelentkeztek, hogy élnek a lehetőséggel. Másokhoz hasonlóan ő is viszi a betegeket az orvoshoz, kiváltja a gyógyszereket, megejti a nagybevásárlást. Egy öreg bácsika meglepő kíváncsisággal állt elő: nem tudna-e szerezni neki nőt? Csorba Tamás a magatehetetlen emberekről is mesélt néhány szívbemarkoló történetet. Azt az idős férfit, aki még orvost sem engedett magához közel, sikerült mentővel kórházba szállítani és ezáltal megmenteni az életét. Két hónap múlva gyógyultan, megerősödve térhetett haza, öröm volt látni, hogy képes megint fát vágni. Sajnos nem minden történet végződik így, az udvarán összeesett nénit hiába élesztette újra, már nem tudott segíteni rajta. Egy haláleset mindenkit megvisel.

Szőke Károly szintén a polgármesteri hivatal alkalmazottja volt, 2004-ben kezdte a pályáját. Lényegében nem változott a munkája, ha csak abban nem, hogy most a több gondozott a körzetében. A szokásos tennivalók mellett (orvos, bevásárlás, szállítás, stb.) nyáron fűvágásban, télen favágásban segít a tanyán élő embereknek. Maga is megatódik, amikor a karácsonyi csomagokat, az önkormányzat ajándékát nyújtja át nekik. Sokakkal már családias a viszonya, gyakran behívják egy kávéra vagy teára, de erre nincs mindig ideje, hiszen egész hét-

re megvan a menetrendje, amit nem érdemes felborítani. Általában 90-100 kilométert autózik egy nap, ahogyan a társai is. Nem ritka, hogy mozgássérülteket visz vizsgálatra a kecskeméti kórházba, de nem okoz gondot a szállítás, hiszen a falugondnoki gépkocsi úgy van kialakítva, hogy elférnek benne a kerekesszékes betegek is. Szőke Károly gyakran tapasztalja, mennyire kiéheztek az idősek a jó szóra. Néha csak azért hívják fel telefonon, hogy

valakivel válthassanak pár szót. Volt, aki általa üzent a polgármesternek, mit kellene elintéznie.

Hasonlóan társaihoz, a harmadik helvéciai tanyagondnok, Kósa István is az önkormányzathoz került, pontosan tíz évvel ezelőtt. Amikor másfél éve belépett a tanyagondnokok sorába, lényegében a kitaposott úton haladt tovább, nem sokban változott a munkája. Változást inkább a kollégái éreztek, hiszen már nagy szükség volt a többiek vállára nehezedő feladatok átcsoportosítására, még inkább a hatalmas terület megosztására. Hamar beilleszkedett. A helyismerettel nem volt gondja, noha a szomszédfaluban lakik, az pedig régebben Helvéciához tartozott, most meg Kecskeméthez. (A Wéber Ede Általános Iskolában idén lesz a negyvenéves osztálytalálkozója.) Így Kósa István, az egykori helvéciai polgár jelenleg kecskemétinek mondhatja magát. Egyébként a megyeszékhely közelsége sokat jelent

a munkájában, hiszen számos ügyesbajos dologgal megfordul ott naponta. Gyerekeket is rendszeresen szállít a városba, az időseket pedig helyismeret nélkül egyedül nem is engedné buszozni. A tanyagondnok nemes egyszerűséggel így zárja a mondandóját: „Tesszem a dolgom, ahogy tudom.” Azzal már a társai toldják meg, hogy mindig lelkiismeretesen teljesíti a szolgálatát.

A helvéciai találkozón Háda Attila Elemér, a Földművelésügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese az idei tanyapályázatokról adott tájékoztatást. (A *Tanyai pályázatokról szóló cikk külön cikkben olvasható.*) A Veszprémből érkező Dr. Zongor Gábor önkormányzati szakértő pedig Leállósáv, avagy lemaradó települések címmel tartotta meg referátumát. A lakosság száma alapján sorra elemezte az önkormányzatokat, felsorolta a „legeket”. (Itt most csak a két végletet említjük meg: a Zala megyei Iborfián tízen élnek, a legnépesebb település pedig Debrecen.) Sajnos a KSH tanulmánya azt prognosztizálja, hogy a 200 lakos alatti helységek egyre jobban elnéptelenednek. Gazdasági szempontból leszakadóban van az ország közepe és a határ mente. Az önkormányzati rendszer átala-

kítása nemhogy javított volna a helyzeten, hanem tovább szaporítja a bajokat például az oktatás területén vagy szociális vonatkozásban. Ami a jövőt illeti: a városiasodással szemben növelni kell a vidék jelentőségét. A fenntartható településfejlesztés, az önszerveződő önkormányzatok, a „modern” községek kiemelt szerepe, a város és környéke együttműködése, a sajátosságok figyelembevétele, a falu- és tanyagondnoki szolgálat létfontossága – mind-mind a megoldás záloga lehet. A fejlesztéspolitikában differenciáltabb szabályok kellene, és újra kellene gondolni a társulási rendszereket, a hátrányos helyzet fogalmát.

Végezetül Csörsz Zelenák Katalin felsorolta az egyesület programjait, majd ebéd után az érdeklődők megtekintették Helvécia egyik sikeres családi vállalkozását, a Hegede Kertészetet. (Erről a következő oldalon olvasható cikk!)

Borzák Tibor

Helvécián megtekintettük a Hegede Kertészetet

Parlagból teremtett éden

A hazai és európai díszfaiskola árudák, kertépítő cégek körében jól ismert Hegede Kertészet Kecskeméttől 10 kilométerre, az 54-es főút mellett, Helvécián található. A családi vállalkozást Hegede István feleségével, Hegedéné Szebellédi Zsuzsával alapított és működtet immár 30 éve. A kertészet területe eredetileg parlagterület volt. Így elmondható, hogy a semmiből teremtették elő a mára ismert és elismert, Magyarországon a maga nemében egyedülálló kertészetet.

A vállalkozást a kezdetekben megszerzett tapasztalatok egyértelműen az élő dísznövény-termesztés felé terelték. Ezen a területen elsőként nyitottak kertészetet Magyarországon. Ma már 10 hektáron természetnek konténeres élő dísznövényeket és törpecserjéket. Állandóan bővülő fajtakínálattal, megszokott minőséggel és visszafogott árakkal várják partnereiket. Vásárló célközönségünk árudák, barkácsáruházak, kertépítő cégek. Számos önkormányzat is vásárol itt a parkosításokhoz, tereprendezésekhez, városrehabilitációs projektek lebonyolításához növény-alapanyagot.

Ez a fajta kertészeti ágazat a szaporítástól a palánta nevelésén át az elő-, majd a szabadföldi nevelésig nagyon munkaigényes. Kora tavasztól késő őszi 45 állandó alkalmazottnak adnak munkát. Ezen kívül 19-20

napi munkavállalót is foglalkoztatnak a munkafolyamatok, megrendelések függvényében.

Az 1990-es évektől a fokozott érdeklődés miatt növelni tudták a kertészeti termelést, a fajtaválasztékot, és korszerű gépekkel, nagyobb szállítási kapacitással rendelkező üzemet hoztak létre. Magyar és litván tőzeg keverékével dolgoznak. Ez a keverék képezi a növények szaporításához szükséges táptalajt.

Választékuk 2008-ra elérte az 1200 fajtát. Árulnak például alacsony sziklakerti dísznövényeket, díszfüveket, vízi és mocsári növényeket, ritka cserjéket, fűszernövényeket. Különlegességekből is széles körű kínálatot mutatnak. A tavirózsától (lótusz) a sárga bazsarózsáig sokféle érdekességet láthatnak az odalátogatók. Évente 2 millió darab növényt értékesítenek. A környező országok kiállításokon és színhagyomány útján ismerték meg a termékeiket. Legtöbbet Romániába, Szlovéniába, Szlovákiába, Csehországba, Horvátországba, Szerbiába, Ausztriába, Svédországba, Oroszországba exportálnak.

A Hegede Kertészetben ma már több mint 1500 fajta jó minőségű dísznövényt lehet kapni, amely a végfelhasználónak több éven, vagy akár több évtizeden át nyújt látványos, szép kertet és kényelmes kertfenntartást. A növé-

nyeket növekedési erőlyüktől és méretüktől függően 9×9-es, 11×11-es, 1,75 literes, 3 literes, 5 literes és 8 literes konténerekben kínálják. A növények egész évben (márciustól novemberig) ültethetők, telepíthetők.

Helvéciai telephelyükön kizárólag nagytételben vásárló partnereiket (árudák, kertépítő cégek, viszonteladók) szolgálják ki. Az értékesítés megrendelés alapján, vagy helyben történik. Megrendelni levélben, telefonon, faxon, vagy e-mailben lehet, amit visszaigazolnak.

Helvécia önkormányzata 2011-ben Hegede Istvánt díszpolgári címmel tüntette ki, Hegedéné Szebellédi Zsuzsanna pedig a Helvéciáért kitüntető díjat vehette át 2012-ben. A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 2011-ben a kertészetet kiemelkedő munkájuk elismeréseként Bács-Kiskun Megye Környezetvédelméért és Mezőgazdaságáért díjjal jutalmazta. A Hegede Kertészet agrár- és élelmiszergazdaság kategóriájában a Bács-Kiskun megyei értéktárban is szereplő érték.

Hegede István fia hamarosan érdemnékként végez az egyetemen. Édesapja elmondása szerint komolyan érdeklődik a vállalkozás iránt. Reményeik szerint ő lesz az, aki a nagy múltú, elismert családi örökséget tovább viszi majd.

Tóth Márta

Kishegyesi barátaink birtokba vették új házukat

Ahol jó magyarnak lenni

Május 27-én utaztunk a vajdasági Kishegyesre a Nők Kishegyesi Fóruma meghívására. Különlegesen ígérkezett a látogatás, hiszen sok évnyi reménykedés, várakozás után a nemrégiben elkészült és használatba vett saját házukban fogadtak kedves barátaink, barátnőink! Kis túlzással szinte még érződik a mész szaga, és sok-sok minden hiányzik, de minden igyekezetükkel azon dolgoznak, hogy egyfajta kulturális- és segítő, magyarság meg- és összetartó helyet alakítsanak ki, ahova bárki bármikor betérhet. Ha kedve van, csak beszélgetni, ha azt szeretné, akkor a Kreatív Kör munkájában részt venni, ha megnézne egy apró kiállítást, hát azt is megteheti. Gyerekként pedig szombat délutánonként háztartástan, viselkedéskultúra, vendéglátás, kertészkedés a program Zsidai Erzszi vezetésével, aki tőle megszokott lendülettel, ezer ötlettel, lehetetlent nem ismerve vezényli mindezt. Rengeteg tervvel, határtalan lelkesedéssel, szeretettel, mindenre és mindenkire odafigyelve, kimeríthetetlennek tűnő energiával végzi munkáját, összetartva sok jószándékú embert, játékosan nevelve hátrányos helyzetű gyerekeket, hidat kovácsolva az anyaország és életterének közössége közé.

Az új ház tágas, világos közösségi termében mi is megnézhattuk az Újvidéki Művészeti Akadémia grafikus növendékének Giccsparádé és parádés giccs, avagy Rokon Ilonka, akinek Vass Szabolcs a becsületes neve című kiállítást, amely digitális kollázs technikával készült alkotások sorozata. Ezután izletes uzsonna, és ráérős beszélgetés következett, hiszen legtöbbször a bócsai családi napon találkoztak utoljára házigazdáinkkal.

Ezt követően utunk Bácsfeketehegyre vezetett, ahol a Sárközi Ferenc Tájmuzeumban tettünk látogatást. A Feketics Művelődési Egyesület épületében kapott helyet a Sárközi Ferenc által egész életében lelkesen gyűjtött népi kultúra tárgyi eszközeit bemutató tájmuzeum, ahol ruhák, konyhai tárgyak, katonai felszerelések, mezőgazdasági eszközök láthatók. Kórizs József helytör-

ténész avatott vezetésével csodáltuk meg a valamikori „mosógépet”, a drótozott cserép mosdótálat, gramofont, porcelán éjjeliedényt, madárkalitkát, öntöttvas kályhát, és sok egyéb érdekességet.

Innen a Lovcenac Vadászegyesület Vadászotthonához autóztunk, ahol Ali István falugondnok kollégánk kutyás bemutatóval szórakoztatott minket. Ismét a Női Fórum Háza várt ránk, ahol a helyi Fácán Vadászegyesület hozzájárulásából özpörkölt illata csábított a terített asztalhoz, amit csodásan omlós almás pite követett, s mindez természetesen a Fórum tagjainak, és falugondnokok önzetlen munkájának köszönhetően. Mint mindig, ezúttal is akadt olyan látnivaló ami legtöbbünk számára újdonság volt,

hiszen végezetül a Dombos Wine Club bemutatása következett.

A Dombos Egyesület által megvásárolt, használaton kívüli löszfalba vájt pincét összefogással kívül-belül felújították, berendezték, visszaadták eredeti funkcióját (borpince). Egyfajta kulturális gyülekezőhelyet hoztak létre, ahol igényes zenei koncerteket, előadásokat szerveznek, ahová egész Vajdaságból érkezik a közönség. Mészáros Tibor beszélt a klub életéről, és egyáltalán nem mellékesen, rögtönzött borkóstoló keretében ismertette meg velünk Észak-Vajdaság borait. Külön érdekessége a helynek, hogy a löszdomb tetején kialakított terasról remek kilátás nyílik Kishegyesre. Ismét egy lelkes, magyarságukat mindenáron megtartó, hagyományukat hűen őrző közösséggel ismerkedtünk meg, akikkel szemben érzett tiszteletemet nem tudom elég jól kifejezni, csak csodálom és rendkívül nagyra becsülöm mindannyiuk munkáját.

Az elfogyasztott finomabbnál finomabb borok hatására igen jó hangulatban történt a búcsúzkodás. Ismét egy tartalmas, látnivalókban bővelkedő napot töltöttünk Kishegyesen, ahol mindig nagy szeretettel fogadnak minket, ahol öröm magyarnak lenni, ahol mindannyiszor el kell csodálkoznunk a kreativitás, tenni akarás, közösségépítés iskola-példáján. Teljes szívemből kívánom, hogy még nagyon sokáig folytassák a megkezdett munkát!

Vidácsné Lukucz Éva

Bemutatjuk egyesületünk szenior tanyagondnokait

Öröm átadni a tapasztalatokat

Most induló sorozatunkban sorra bemutatjuk a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének szenior tanyagondnokait. Elsőként a szentkirályi Benkovics Tiborral és a csemői Turcsán Istvánnal készített interjúnk olvasható.

BENKOVICS TIBOR 17 éve alkalmazottja a szentkirályi önkormányzatnak. Műszaki ügyintézőből lett tanyagondnok. Munkáját a pontosság, személyes hozzáállás a megbízhatóság, az áldozatkészség és az empátia jellemzi. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének szenior tanyagondnok tagjaként évek óta részt vállal az új szolgáltatások segítségével, felkészítésében is.

– *Mesélne a tanyagondnokság előtt-ti életéről?*

– A kecskeméti-szentkirályi tanyavilágban nőttem fel. Az alsó tagozatot a borbási iskolában végeztem el, majd ötödiktől a szentkirályi általánosba jártam. Szakmát a 607-es szakmunkásképző intézetben tanultam, víz- és gázkészülék-szerelő lettem. Ezután jött a katonaság, határőrnek vittek. Hazatérve az építőiparban helyezkedtem el, több mint tíz évig dolgoztam a környék építkezésein. Szentkirályon megismerkedtem a párommal, azután telepedtem le a faluban. Építkeztünk, két gyermekünk született. Egy ideig még Kecskeméten volt munkám, majd a Marinához (a Szentkirályi Ásványvíz Kft. elődjéhez) szerződtem. Sajnos lebetegedtem, két komoly műtéten estem át. Leszállalkoltak, de egy év múlva visszavonták. Munkanélküli lettem. 2000-ben megkeresett az akkori jegyző, hogy legyek a polgármesteri hivatal mindenese, egyebek közt ebédet kellett kihordanom. Aztán 2003-ban elindult a tanyagondnokság, eleinte egyedül jártam a határt. Vértesacsán és Kecskeméten tartották a képzést, nekem még alkalmam volt Kemény Bertalannal találkozni. Amikor 2005-ben újabb tanyagondnok lépett be, megosztottuk a 800 lakosú területet. Nekem az Alsó, Olasz és a Szolnoki dűlő jutott, mintegy 380 lakóval. Húszonhat ebédet visznek naponta.

– *Nem bánta meg, hogy ezt a misztériót választotta?*

– Egyáltalán nem. Először feltérképeztem magamnak a területet. Megkértem az idős Ujlaki Tibor bácsit, akit még Borbásról ismertem, hogy tartson velem és mutassa be a szentkirályi határt. Szerencsére nem kellett biztatni, pár napot eltöltöttünk együtt. Sokat tanultam tőle a bejárás során, ő pedig találkozhatott a régen látott cimboráival. Sajnos egyre több tanya áll üresen. Az idősek kihalnak, a fiatalok meg nem költöznek ide. Hajdanán a Szolnoki dűlőn 10-12 tanya volt, mára mind eltűnt, még a helyük sincs meg. Amint látom, máshol ez nem így van.

– *Milyen feladatokat lát el szenior tanyagondnökként?*

– A tanyagondnoki képzésben résztvevők gyakorlati munkáját segítem. Egy napot töltenek velem, végigkövetik azokat a feladatokat, melyek akkor aktuálisak. Aztán én megyek el hozzájuk látogatóba. Nem csak őket kísérem el a körzetükbe, hanem megismerkedem a munkáltatójukkal is. Végezetül mindkét alkalomról véleményt írok. Szenior az lehet, aki legalább öt éve tanyagondnok, s a munkáltató hozzájárulása is szükséges. Én megfelelek a kritériumoknak, hiszen 14 esztendővel ezelőtt kezdtem a szolgáltatást.

– *Tapasztalatai?*

– Régebben nem voltak szenior tanyagondnokok. Három hét képzés után vizsgáztunk. Most a gyakorlati tevékenységre is hangsúlyt fektet az egyesület. Bár a kötelező képzésen résztvevők többsége már rendelkezik valamiféle rutinnal, hiszen egy-két év falu- vagy tanyagondnoki munka után kerülnek „iskolapadba”. Ahogy hallom tőlük, sok hasznos és érdekes információt kapnak. Változó, hogy hány fiatal kolléga mellé osztanak be, eddig egyszerre a legtöbb négy, a legkevesebb egy személy volt.

– *Mit lehetne még jobban csinálni?*

– Szerintem korrektül működik a rendszer. Élvezem is nagyon. Alig vá-

rom, hogy újabb kollégákat, településeket ismerhessek meg. Mindenhol gazdagodom valamivel. Hiába mondjuk, hogy „én is ugyanazt csinálom, mint te”, a terepen mindenhol találni sajátosságokat. Mások a munkáltatói lehetőségek, különböznek a napi teendők.

– *Részt vesz Szentkirály életében?*

– Kolléganőm, Kovácsné Lázár Ilona átvette a közmunkások irányítását. Nekem pedig ott van pluszban a szeniori tevékenység. Egyébként a községben nem múlik el ünnep vagy rendezvény, hogy ne vennénk ki a részünket a feladatokból. Tizenhét év alatt volt lehetőségem megismerni a helyeket. Úgy érzem, engem is megkedveltek, sokaknak csak „Tibi-ke” vagy „az ebédös” vagyok. Néha szomorú dolgok is történnek. Egy-szer vittem az ebédet egy bácsinak, és láttam, hogy égve van az udvari lámpája. Tudtam, hogy csak éjszákára szokta felkapcsolni, s ha nappal is világított, akkor abból a környéken élők rosszra gyanakodtak. Sajnos a gyanú ezúttal beigazolódott: holtan találtam rá. Szinte mindenhol családtagnak számítok. Egyszer egy idős házaspár még az aranylakodal-mába is meghívott.

Benkovics Tibor végül elárulja: pihenésre nem sok ideje jut, hiszen

a tanyagondokság nem nyolc órás munka. Azért nyáron családjával szakít időt a felüdülésre, legjobban a kerekdombi strandot kedvelik. Huszonhét éves fia nyomdász, 24 esztendő lány egy lakiteleki üzemben dolgozik. Tibor 2015-ben megkapta a Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjat. Nagyon büszke rá. De számára az emberek mosolya, jó szándéka, kedvező vélekedése a legnagyobb jutalom.

TURCSÁN ISTVÁN 2003 óta látja el a tanyagondnoki feladatokat Csemőn. Megbízhatósága, szolgálatkészsége sokat jelent a helyieknek. Szakmai munkája mellett kiemelkedően aktív közösségi munkát is végez. Tagja a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete elnökségének. Tapasztalatait a fiatal tanyagondnokok képzése során az ország több településén megosztotta már kollégáival, ami a hivatás iránti hűségét is bizonyítja.

– *Sokféle vállalkása van. Honnan az ambíció?*

– Nekem a munka öröm. Mindig olyan helyen dolgoztam, ahol hajtani kellett. Szorgos emberek vettek körül. Szüleim is példát mutattak. Apám erdészetben kereste a napi betevőt, anyám háztársbeli volt, odahaza állattartással is foglalkoztak. Természetesen sokat segitettem nekik. Lajosmizséről származunk, több mint 40 éve élek Csemőn.

– *Mivel teltek a fiatal éveid?*

– Ahogyan akkoriban sokan, én is traktoros akartam lenni. Mezőgazdasági iskolában tanultam, először Örkényben, majd Cegléden, de végül nem fejeztem be. Átnyergeltem péknek. Elvittek katonának, a soproni határőrségnél szolgáltam. Ekkoriban nősültem meg. A feleségem húsbaromfi-tenyésztéssel foglalkozott, mellé szegődtem, nem mentem vissza a pékségbe. Sajnos a vállalkozás az egyre durvább megszorítások miatt ellehetetlenült, veszteségessé vált. Nekem is lépnem kellett, mégiscsak a péklapát mellett döntöttem. Pechemre jött a privatizáció, a műhely is gazdát cserélt, a munka veszélybe került. A Ceglédi Állami Gazdaság utódjához kerültem biztonsági őrnek. Csemőn 2003-ban tanyagondnokot kerestek, én is beadtam a pályázatot. Ötünk közül engem választottak.

– *Mit tudott akkor a tanyagondnokságról?*

– Számomra nem volt idegen terep. Tanyán nőttem fel, most is ott lakom. Ismertem az emberek problémáit. Az 1980-as években még nem volt sok autó a külterületen, az ismerősök, barátok általában engem kértek meg, hogy vigyem őket orvoshoz, néha még éjszaka is feliasztottak. Szeretek elbeszélgetni a tanyasiakkal.

– *Közele kapcsolatban van velük?*

– Ennek az az alapja, hogy ki kell ismerni őket. Úgy érzem, nekem sikerült közel kerülni a külterületen élőkhez. Folyton változik a hangulatuk. Már a köszönésükből tudom, hogy mire számíthatok. Legalább addig elfeledik a gondjaikat, amíg náluk tartózkodom. Szoktam poénkodni, hogy nevesse nek. Családtagnak tartanak, bizalmas témákat is meg tudunk beszélni. Másban nem nagyon bíznak meg, még a többi tanyagondnokot se akarják beengedni. Az ebédfizetést, a bevásárlás utáni elszámolást meg főleg nem rendezik mással.

– *Ezeket az élményeit hasznosítja szeniori munkája során?*

– Mindenképpen. Az egyesület néhány éve kért fel erre, nyilván az eddigi munkám alapján. Nem csak a képzésen résztvevőknek jelentenek élményt az együtt töltött napok, hanem nekem is. Sokat mesélek nekik: régi történeteket, szakmai ismereteket. Hogyan csinálom? Milyen a viszonyom a tanyán élő emberekhez? Mit kapok tőlük

cserébe? – ilyeneket hozok szóba. A végén többen azt mondják, olyanok szeretnének lenni, mint amilyen én vagyok. Az is előfordult már, hogy ahová együtt mentünk, az „idegent” látva félve kérdezték a helyiek, csak nem az utódomat hordozom magammal.

– *Gondolom, azt ön is nehezen viselné, ha valami oknál fogva vége lenne a missziójának...*

– Az fájdalmas lenne! Az emberek búját-baját, de az örömeit is a szívemen viselem. Ha ezt nem tehetném, óriási űr keletkezne az életemben. De ne gondoljunk erre, hiszen a külterületen élő idősöket (és persze fiatalokat!) nem lehet magukra hagyni. Az önkormányzat felelőssége nem változhat. Korábban egyedül láttam el a feladatokat, most négy tanyagondnok tevékenykedik Csemőn.

– *A tanyagondnokságon túl polgárőr is, sőt alapító tagja a faluszépítő egyesületnek...*

– Huszonöt éve vagyok polgárőr, három esztendeje választottak a szervezet élére. Ez a tevékenység sokban hasonlít a tanyagondnoki munkához. A Faluvédő és Szépítő Egyesület ugyancsak nemes vállalkás, országos, sőt európai sikereket értünk már el a település virágosításával kapcsolatban. Szívügyünk a szemét összegyűjtése is, bár nem kevés pénzbe kerül. Rendszeresen részt veszek különböző helyi és környékbeli rendezvényeken, sőt magánszemélyek és civil szervezetek is bármikor számíthatnak a segítségemre. Imádok főzni, ezt a szenvedélyemet még gyerekkoromban alapoztam meg a tanyán, anyámtól lestem el a titkokat, aztán a katonaságnál a főszakács beosztásig vittem. Nemcsak versenyezni hívnak, hanem nagyobb mennyiségben főzni is. Életemben először 600 adagos gulyást készítettem. A falu- és tanyagondnokok Családi napján is „kötelező” produkálom.

– *Elismerések?*

– Megkaptam a Község Kiváló Mestere címet, illetve idén tavasszal a Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjat. Mindkettőnek örülök, előbbi a csemőiek szavazata alapján ítélte nekem a képviselő testület – melynek egyébként tagja vagyok –, utóbbit pedig a szakma adta. Ez azért fontos számomra, mert mások is felfigyeltek a munkámra. Érdemes tehát folytatnom.

B. T.

Nemzeti értékek

Gátéri Fehér-tó

Családi nap 2017

Egyesületünk Családi napot szervez 2017. augusztus 5-én, szombaton a Bács-Kiskun megyei Bócsán, az iskola mögötti parkerdőben, melyre mindenkit szeretettel várunk. (A parkerdő megközelíthető Bócsán, a Flóra vendéglő melletti bekötőúton balra tartva.) Érkezés reggel 9 órától folyamatosan. Ki-ki addig marad délután, amíg kedve tartja. A program házigazdája Bócsa Község Önkormányzata; a fő szervezők ebben az évben is a bócsai tanyagondnokok.

A programban szerepel:

- polgármesteri köszöntő
- szabadtéri főzés helyszíni fogyasztásra: csemői, ágasegyházi, bócsai, szatymazi, tarhosi, ásothalmi mesterszakácsok
- óriáspalacsinta-sütés
- kelebiai lángos
- ásothalmi és tarhosi reggeli: zsíros kenyér
- vidám családi vetélkedő,
- pihenés, zenekar, borkóstolás
- és meglepetések.

A programra vendégként várjuk a Kishegyesi Női Fórum Egyesület tagjait, falu- és tanyagondnokokat családjukkal. Hozza magával mindenki a párját, gyermekét, barátját, barátnőjét, szüleit, s akit gondol!

Az ebéd árát az egyesületi kasszából biztosítjuk. Mindenki hozzon magával tányért, poharat, evőeszközt és innivalót (sört, bort, üdítőt) is saját részére. Süteményeket vagy pogácsát mindenkitől várunk egy-egy tányérral a közösbe, így körbe tudunk kínálni mindenkit. (Tavaly is sok finomságot kóstoltunk!)

A családi vetélkedő díjazására családonként meglepetést várunk. (Ez bármi lehet, ami eszetekbe jut a befőttől a söprűig, a kiskanáltól a fakanálig, a gumibékától a kalapácsig. Nem muszáj érte boltba menni!) Ezeket az ajándékokat a játékban résztvevők a családi vetélkedőn meg is kapják.

A visszajelentkezéseket legkésőbb július 27-ig várjuk.

Az országos jelentőségű, védett Aszikes tó 667 hektáros területéből 420 hektár tartozik Gátér közigazgatási területéhez. Része a Natura 2000 hálózathoz. Eredetileg fehér vizű szikes tó volt, amelyet a XX. században a vízrendezések, a mezőgazdálkodás alaposan átalakított. A gyakori magas víz és kiszáradás sajátos élőhelyet hozott létre, ám ez a legsérülékenyebbek közé tartozik.

A gátéri Fehér-tó (más alföldi szikes tavakhoz hasonlóan) fontos szerepet tölt be a madárvonulásban, tömegekben pihennek itt nagy lilik, nyári ludak, tőkés récék. Fészkelésben is fontos élőhely. A területen az elmúlt 10 évben legalább 170 madárfaj fordult elő. Egyéb védett állatfajok is találhatók, például vidra, mocsári teknős, vízisikló, dunai és pettyes götte, béka fajok, réti csík. A tarka sáfrány, a mocsári kosbor, az agárkosbor, az őszi füzértkerecs, a poloskaszagú kosbor, az erdélyi útifű pedig a védett növényfajok közé tartozik. A gátéri Fehér-tó kezelésénél a természetesség a fő célpont. Erre a legalkalmasabb a legeltetés, kismértékben a kaszálás. Mindkettőt nagyban befolyásolja az „évjárat”: az aszály, avagy a víz.

A különleges értékeket hordozó szikes tó gyerekek és felnőttek számára egyaránt a természet szépségeinek, értékeinek közvetlen megfigyelésére is lehetőséget ad – akár egy gyalogtúrával egybekötött madárles során. A korábbi ornitológiai tábor sikerén felbuzdulva a jövőben természetvédelmi nyári táborokat szerveznek. Kialakítanak egy erdei iskolát is, a gátéri tó területén lévő tanösvénnyel pedig bekapcsolhatóvá válik a megye turisztikai útvonalába.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeiginé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almás László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét